

Beschouwingen bij de begroting 2011

Op de met [nummer] aangegeven passages vragen wij van het college een reactie.

Inleiding

We hebben de begroting 2010 doorworsteld. Met name ook de bezuinigingsvoorstellen in deel II. We houden vandaag dan wel geen algemene beschouwingen, maar het document geeft wel aanleiding tot een wat uitgebreidere reactie.

Afgelopen juni heeft de ChristenUnie fractie in de algemene beschouwingen het volgende gesteld:

“De visie van onze fractie is dat er meer gebouwd dient te worden vanuit een christelijk-sociale grondslag. Dat van de samenleving als een levend lichaam, waarin verschillende leden op elkaar zijn aangewezen.... Nog steeds blijkt het van grote waarde dat vooral in tijden van nood en crisis mensen en instellingen worden opgeroepen verantwoordelijkheid voor elkaar te nemen: een verantwoordelijke samenleving.”

Vanuit deze visie hebben we de begroting en de bezuinigingsvoorstellen integraal beoordeeld.

Allereerst over de uitgangspunten. We hebben als raad in het raadsprogramma de richting nadrukkelijk aangegeven: met ingang van 2011 bezuinigen en tragsgewijs toewerken naar het noodzakelijke niveau. Dat blijft wat ons betreft staan. Het college geeft aan dat er over het “noodzakelijke niveau” nog onzekerheden zijn. Dat lijkt ons juist. En op basis van de laatste berichtgevingen begrijpen we de keuze om uit te gaan van een lager bezuinigingsniveau dan in raadsdocument en coalitieakkoord aangegeven. We tekenen daarbij drie punten aan:

1. De bezuinigingstaakstelling in 2011 vinden we wel erg terughoudend. Om het meer in lijn met beide akkoorden te brengen moet dat wat ons betreft minstens € 500.000,= zijn. [1] Dit zou leiden tot een krap sluitende begroting in plaats van een riant overschot.
2. Er is nog geen zekerheid uit Den Haag over toekomstige bezuinigingsniveaus. Dat betekent dat dit een aanzienlijk risico is voor de komende tijd. Wij willen oproepen om voor de besluitvorming vandaag, maar ook de komende maanden dit risico in gedachten te houden. Het is nu al lastig en ook vervelend keuzes te moeten maken. Maar het is pas een begin als we toch zouden moeten voldoen aan de gestelde bezuinigingsdoelstelling in het raadsdocument (van € 4.000.000,= in 2016).
3. Verder constateren we in de voorstellen een zekere mate van kaasschaven. Dat kan met de vermelde uitgangspunten. Echt ingrijpende keuzes zijn o.i. nog niet of nauwelijks aan de orde.

Vitale samenleving

We willen graag een vitale samenleving. Waarin mensen zich kunnen ontwikkelen en voor elkaar kunnen en willen zorg dragen. Waarin gewerkt, ontspannen en gezorgd wordt.

Hiervoor heeft de gemeente verantwoordelijkheden: van mogelijkheden voor bedrijfsvestiging, sportvelden tot een centrum voor jeugd en gezin.

Toch willen we onderscheid maken in activiteiten die een hoge funfactor hebben en activiteiten die gericht zijn op ondersteuning van kwetsbaren in de samenleving. Dit hebben we in het coalitieakkoord in het begin van dit jaar ook aangegeven. Concreet betekent dat onze fractie voorstelt om de bezuinigingen te beperken voor gesubsidieerde instellingen onder

sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening. Geen 10 % korting, maar maximaal 2 x 2,5 %. In totaal dus 5 %. [2]

We willen dit dekken uit diverse andere bezuinigingen en meeropbrengsten: we noemen hier al vast enkele mogelijkheden:

- Structurele versoering en digitalisering van het burgerjaarverslag;
- De helft van de opbrengst tbv reserve kunst van verkoop gronden;
- Halvering van de subsidie voor Tuin der Lusten (een mooi evenement, maar daar kun je ook gewoon voor betalen als je daar naar toe wilt);
- Extra opbrengsten pachtovereenkomsten.

Bij dit voorstel willen we ook wijzen op de noodzakelijke ingrepen in de WMO-uitvoering om deze betaalbaar te houden. Voorstellen daarover verwachten we op korte termijn. Deze zullen ook dit programma Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening raken.

Verder zitten we als gemeente met een verdraaid raar dilemma: we komen enerzijds structureel tekort en anderzijds hebben we incidenteel een aanzienlijke som geld. Hoe ga je hiermee om en hoe leg je dit uit aan de bevolking? De wethouder financiën heeft hiertoe al diverse pogingen gewaagd – onze waardering daarvoor –, maar het blijft lastig. Heeft het college al een communicatieaanpak in deze ontwikkeld? En mag de raad daarin ook delen? [3] Maar hoe ga je met deze incidentele gelden om? Laten we daarin verstandige keuzes maken. De ChristenUnie-fractie wil bij dit dilemma het principe hanteren dat inzet van incidenteel geld bijdraagt aan een gunstiger structurele situatie. Oftewel **“investeren met blijvend rendement”**.

Investeren zullen we de komende jaren moeten doen voor de Trefkoele en de Schakel. Toewerken naar een duurzame oplossing, waarin door gemeenschappelijk gebruik van voorzieningen blijvend winst is te halen. We vinden verbanden in de samenleving essentieel en beide projecten bieden kansen om organisaties onderling en mensen onderling te verbinden. Een deel van de algemene reserve zal hiervoor benut moeten worden. [4]

Een tweede punt van investeren met blijvend rendement:

Met de overschrijding en de groeiende WMO lasten hebben we het volgende voorstel: We willen graag een aanzienlijk bedrag (we denken aan minimaal € 500.000,=) vrijmaken om één of meerdere pilotprojecten op te zetten om burgers bewust te maken van een veranderende samenleving, de verschuivingen in de zorgfuncties en de daarbij behorende grotere eigen verantwoordelijkheid op te pakken. Een pilot zou b.v. een wijk uit een van de grote kernen kunnen zijn of juist een buitengebied. Inzetten dus op de kracht van de wijk. Waarom? Wij staan als samenleving namelijk op een omslagpunt. Een omslagpunt waarin we gaan van een verzorgingsstaat (“de overheid zorgt en ik heb recht op”) naar een participatiesamenleving (“de samenleving zorgt en ik ben daar onderdeel van”). Daarin komt de informele / sociale zorg weer nadrukkelijker naast de formele zorg te staan. De drempel naar de formele zorg zal dus mogelijk hoger worden. Wij als samenleving zullen hieraan moeten wennen. En gemeenten – ook Dalfsen - zullen hier aan moeten wennen: er zal structureel minder geld beschikbaar zijn voor zorg, waardoor er meer door de samenleving opgevangen zal moeten worden. Daar waar tot nu toe veel naar de overheid werd gekeken zal de burger meer zelf naar de toekomst moeten kijken. Dit is niet iets waar je zo maar even invulling aangeeft. We zien graag in 2011 dit idee door het college uitgewerkt in een concrete aanpak. [5]

Dan het voorstel voor de gehandicaptenparkeerkaart. Vanuit het beleid om kostendekkend te werken snappen we het voorstel, maar het is wel erg fors. We kunnen o.i. de tarieven mogelijk aanzienlijk verlagen door (1) efficiëntere uitvoering (75 minuten behandeltijd lijkt ons veel te ruim) en (2) relatief meer kaarten voor meerdere jaren (ook langer dan 5 jaren) te verstrekken, afhankelijk van de handicap. [6] Dit kan overigens kostenneutraal.

We vernemen graag van het college of in 2011 ook feitelijk een meting wordt voorzien om het effect van de alcoholmatigingscampagne te kunnen beoordelen. [7]

Duurzame leefomgeving

Duurzaamheid blijft wat onze fractie betreft de komende jaren gewoon hoog op de agenda staan. Het is de kunst om duurzaamheid bij nieuwe ontwikkelingen en permanente taken vernieuwend in te vullen. Neem Hoonhorst als voorbeeld! Die uitdaging willen we ook graag meegeven bij alle ontwikkelingen en projecten binnen de Symfonie aan de Vecht.

Over verkeer en een veilige leefomgeving. We zijn blij met het provinciale initiatief voor de N348. Het is ons wel duidelijk geworden dat deze wijziging nogal wat consequenties heeft voor de verkeerstromen in en rond de kern Lemelerveld. Wij zien graag komend jaar een goed uitgewerkt verkeersstructuurplan voor deze kern. Daarin in ieder geval aandacht voor de Vilstersestraat, de tunnel en de bereikbaarheid van het zuidoostelijk deel van de kern. Wat ons betreft heeft het goed oplossen van deze puzzel een hogere prioriteit dan het Kroonplein. [8]

Een dergelijk verkeersstructuurplan dient ook voor de kern Dalfsen ontwikkeld te worden met het oog op zowel de ontwikkeling van de N340 als de uitbreiding van de kern in oostelijke richting. [9]

We zien verder graag expliciet opgenomen het voor 2011 toegezegde onderzoek naar een bedrijventerrein grenzend aan Hessenpoort. [10]

En in het economisch beleid zien we graag expliciet aandacht voor de categorie ZZP'ers binnen onze gemeente. Een gemeentelijk initiatief (b.v. een ZZP avond) om deze ondernemers te binden, onderling te verbinden en te versterken zien we graag komend jaar gestalte krijgen. [11]

Fris bestuur

Burgerparticipatie vinden we belangrijk en willen we verder ontwikkelen. Dat dan het budget voor hoorzittingen wordt geschrapt kunnen we alleen begrijpen als we als raad toch wel degelijk hoorzittingen kunnen houden in dit huis. Hebben we dat zo goed begrepen? [12] Over dienstverlening zouden we graag concretisering vernemen van de stappen naar het "overheidsloket in 2015" en van de nieuwe producten / diensten via internet. [13]

We vernemen in de veiligheidsector een drang naar schaalvergroting. Wij vinden lokale zorg voor veiligheid, lokale verankering en betrokkenheid erg belangrijk. Op welke wijze wil het college daarop het komende jaar inzetten? [14]

We lezen van de ambitie om een actief en integraal handhavingsbeleid te hebben. Maar we missen de concrete actie om de toegezegde nota integrale handhaving in 2011 op te leveren. Is die vergeten of geschrapt? En wilt u deze alsnog toevoegen? [15]

Belastingen worden verhoogd. Daar zit ook nog wel ruimte, maar voorzichtigheid is geboden. We denken hier met name aan de toeristenbelasting. Hebben we enig idee van de prijselasticiteit? [16] We willen Dalfsen toeristisch en recreatief als een aantrekkelijke gemeente neerzetten. Dat vinden we belangrijk voor eigen inwoners en voor onze gasten. We hebben de volgende suggesties waarop we graag uw reactie vernemen:

- Is het mogelijk om een zodanig gedifferentieerd tarief te hanteren dat bij meeropbrengsten van toeristenbelasting een deel terugvloeit naar de sector. Een soort win-win dus? [17]
- Kunnen we een incidenteel (éénmalig) budget voor deze sector neerzetten dat benut kan worden voor initiatieven uit en voor sector om meer overnachtingen te realiseren? [18]

Kortom investeren met blijvend rendement voor sector en gemeente?

Tenslotte willen we stil staan bij de effecten van deze begroting voor de gemeentelijke organisatie. Want op basis van zowel het takenpakket als de gestelde bedrijfsvoeringsdoelen wordt er het nodige van de ambtelijke organisatie gevraagd. Dat kan diverse maar vooral sterke gevoelens geven bij de medewerkers. We willen benadrukken dat dit soort keuzes niet te maken hebben met een beoordeling van het geleverde werk. Wel heeft het te maken met de inhoudelijke keuzes die we als bestuur moeten maken over taken en niveaus van dienstverlening. En tevens met de permanente uitdaging voor elke organisatie om slimmer te werken.

We wensen u, college, directie, medewerkers en raad veel energie, wijsheid, plezier en daarin bovenal Gods zegen toe.

Overzicht voorstellen met financiële consequenties

Voorstel	Bedrag	Toelichting
Bezuinigingsniveau 2011	€ 250.000,=	Ten laste van exploitatie
Beperken subsidiekorting sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	€ 33.000,= structureel	Te dekken uit genoemde voorstellen
De Trefkoele en de Schakel	€ onbekend	Algemene reserve: nader te bestemmen voor beide projecten
Wijkgerichte aanpak (met name gericht op zorg). Startend met pilot	€ 500.000,= incidenteel	Van algemene reserve naar specifieke reserve.
Verkeerstructuurplan Lemelerveld	€ 50.000,= incidenteel	
Verkeerstructuurplan Dalfsen	€ 50.000,= incidenteel	
Projectsubsidie toerisme	€ 50.000,= incidenteel	